

Roots of Empathy Nederland

Empathie is een van de essentiële vaardigheden van de 21^e eeuw en is belangrijker dan ooit nu Nederland en landen over de hele wereld op zoek zijn naar manieren om geweld te verminderen en inclusie te bevorderen. De organisatie Roots of Empathy is opgericht om hier een bijdrage aan te leveren. Het is onze missie om een zorgzame, vreedzame en sociale samenleving te creëren door empathie te ontwikkelen bij kinderen en volwassenen. We willen de wereld veranderen, kind voor kind. Dat is onze visie.

Onze organisatorische focus ligt op het versterken van empathie bij kinderen om zo de basis te leggen voor de maatschappij. Op de korte termijn leiden onze programma's tot een toename van prosociaal gedrag (zorgen, delen, erbij betrekken), empathie en een afname van agressie, waardoor schoolklassen inclusiever worden. Op de lange termijn richten onze programma's zich op het doorbreken van intergenerationale geweldscycli door kinderen voor te bereiden op empathisch leiderschap, verantwoordelijk burgerschap en responsief ouderschap.

Onze organisatie werd in 1996 opgericht door Mary Gordon, een wereldwijd met prijzen bekroonde sociaal ondernemer. Inmiddels hebben we bijna 1.000.000 schoolkinderen bereikt en voeren we onze programma's uit in elf landen. Onze oprichter, die meerdere opeenvolgende sociale ondernemingen heeft opgezet in het onderwijs, heeft de hoogste onderscheiding in Canada in ontvangst mogen nemen voor haar grote bijdrage aan het onderwijs. De Verenigde Naties, de Wereldgezondheidsorganisatie, Nelson Mandela, Zijne Heiligheid de Dalai Lama en anderen hebben onze oprichter uitgenodigd voor advies over uiteenlopende onderwerpen als de ontwikkeling van de millenniumdoelen voor 2015 op het gebied van onderwijs, de eerste levensjaren als een traject voor levenslange gezondheid en empathie als een manier om lijden te stoppen.

Over het programma

Het Roots of Empathy-programma werkt vanuit de lokale gemeenschap en bereikt de kinderen in hun klaslokaal. Zo worden de twee sterkste invloeden in het leven van kinderen, hun familie en hun leerkrachten, samengebracht.

Programmastructuur

Roots of Empathy is een evidence-based programma voor in de klas waarvan is aangetoond dat het agressie en pesten onder schoolkinderen aanzienlijk vermindert, en tegelijkertijd hun sociaal-emotionele competentie verbetert en hun empathie vergroot. Tijdens dit programma dat een jaar duurt komen opgeleide Roots of Empathy-instructeurs langs in de klas. Ze maken gebruik van een gespecialiseerd lesplan voor elke klas. Een baby en ouder uit de buurt staan centraal in het programma. Zij komen het hele jaar door samen met de Roots of Empathy-instructeur langs in de klas. De instructeur begeleidt de leerlingen bij het observeren van de ontwikkeling van de baby en het benoemen van de gevoelens van de baby. In dit ervaringsgericht leren is de baby de “leraar” en een katalysator die de instructeur gebruikt om kinderen te laten nadenken over hun eigen gevoelens en die van anderen (empathie), en ze te herkennen. Het cognitieve aspect van empathie is perspectief nemen en het affectieve aspect is emotie. Roots of Empathy is onderwijs voor zowel de hersenen als het hart.

De Roots of Empathy-instructeur geeft de week voor en de week na elk bezoek van de baby en een van de ouders een les als voorbereiding op en versterking van het geleerde. De instructeur gebruikt daarvoor ons op leeftijd afgestemde lesprogramma met oefeningen en activiteiten die zijn ontwikkeld om empathie en emotionele geletterdheid te vergroten en inclusie te bevorderen. Kinderen leren de unieke aard van individuen, hun meningen, overtuigingen en bijdragen te waarderen en verschillen worden erkend en gevierd. Leerlingen leren kijken door de ogen van de baby en die van hun klasgenoten. Kinderen worden begeleid bij het begrijpen en reguleren van hun eigen emoties en zetten de eerste stappen om hun vrienden daarbij te helpen. Ze leren dat baby's, net als zichzelf, uniek zijn. Dit leidt tot het besef dat het belangrijk is om deze verschillen te accepteren en te respecteren.

De Theory of Change van Roots of Empathy

Empathie is essentieel voor succes op school, op de kinderopvang en op het werk, en voor het hebben en houden van een gezonde relatie met familie en vrienden. Het ontbreken van empathie ligt ten grondslag aan oorlog, genocide, verwaarlozing, racisme, mishandeling (inclusief kindermishandeling), geweld (inclusief huiselijk geweld), pesten en allerlei vormen van marginalisatie. We denken dat empathie is aangeboren, maar empathie wordt sterk ontwikkeld of juist helemaal niet in de hechtingsrelatie. Ons doel is om intergenerationele cycli

van geweld en minder goed ouderschap te doorbreken door kinderen in de gemeenschap van hun klaslokaal en kinderopvang een lokaal model van een veilige hechtingsrelatie te bieden via een gezin uit de buurt en programma's die de ontwikkeling van empathie bevorderen. In de loop van het schooljaar wordt het ervaringsgericht leren met de baby en de ouder uit de buurt biologisch verankerd in de hersenen van de leerlingen en krijgen ze een blijvend model van een liefdevolle relatie. Kinderen die deelnemen aan het Roots of Empathy-programma ontwikkelen emotionele geletterdheid door de begeleide observaties van de gevoelens en bedoelingen van de baby. Door hun gedeelde ervaring leren ze ook vaardigheden op het gebied van perspectief nemen. Beide programma's versterken en bouwen voort op het ervaringsgericht leren. Dat maakt kinderen veerkrachtiger en beter in staat om hun emoties te reguleren. Je ziet een afname van agressie en pesten en een toename van prosociaal gedrag. Onderzoek op drie continenten bevestigt dat kinderen die deelnemen aan het Roots of Empathy-programma een hogere sociale en emotionele geletterdheid hebben, meer prosociaal gedrag vertonen en meer kennis hebben over opvoeden. Daarnaast daalt hun mate van agressie en pesten, in tegenstelling tot de controlegroep (de kinderen die niet aan het programma deelnemen). Recent onderzoek toont aan dat als scholen leerlingen programma's aanbieden op het gebied van sociaal en emotioneel leren, dit een positief effect heeft op hun leerprestaties. Er is vastgesteld dat leerlingen die deelnemen aan sociale en emotionele programma's een significant lagere absentie hebben, dat hun gedrag in de klas constructiever is en minder vaak storend, dat ze school leuker vinden en dat ze een beter cijfergemiddelde hebben.¹

Sociale en emotionele vaardigheden zijn geen onderdeel van het traditionele schoolcurriculum. Roots of Empathy vult dit gat en biedt ervaringsgericht leren in het herkennen van de gevoelens van anderen en van jezelf en de mogelijkheid om executieve functievaardigheden te oefenen in een veilige omgeving. Het eindresultaat is een afname van agressie en pesten, een toename van prosociaal gedrag, meer sociaal en emotioneel inzicht en meer kennis over opvoeden. Ieder kind kan baat hebben bij onderwijs over emoties. Roots of Empathy blijft groeien en daarom hopen we dat ieder kind de kans krijgt om deel te nemen aan dit programma.

¹ Payton, J., Weissberg, R.P., Durlak, J.A., Dymnicki, A.B., Taylor, R.D., Schellinger, K.B., & Pachan, M. (2008). The positive impact of social and emotional learning for kindergarten to eighth-grade students: Findings from three scientific reviews. Chicago, IL: Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning.

Het Roots of Empathy-programma in Nederland

In september 2016 was de oprichter en voorzitter van Roots of Empathy, Mary Gordon, een gastspreker over onderwijs op de Ashoka Innovation Day in Den Haag. Dit leidde tot een initiatief van een groep Nederlandse burgers die zich zorgen maakten over de toenemende segregatie in Nederland. De groep vond Roots of Empathy een evidence-based oplossing voor dit probleem, die inclusie en zorgzaamheid bevordert, en heeft hard gewerkt om Roots of Empathy naar Nederland te halen.

Mary Gordon is sindsdien nog een aantal keer in Nederland geweest om belangrijke vertegenwoordigers uit verschillende sectoren te ontmoeten en werd uitgenodigd om te spreken op het Nederlands Jeugdinstituut in Utrecht in november 2017.

Stichting Roots of Empathy Nederland, die erkend is als ANBI, werd begin 2018 opgericht om het juridische kader op te zetten voor de ondersteuning en uitvoering van het programma. Door begeleiding en gulle financiering bij de oprichting werd het Roots of Empathy-programma in september 2018 gelanceerd in Rotterdam en in september 2019 in Groningen.

Net als alle liefdadigheidsorganisaties werd Stichting Roots of Empathy Nederland zwaar getroffen door de wereldwijde COVID-19-pandemie. 2020-21 was jaar 2 van de pandemie, een jaar waarin we geen programma's konden uitvoeren met fysieke aanwezigheid. In 2021-22 konden we dankzij de grote hulp van een vrijwillige lokale coördinator tot onze grote vreugde de uitvoering van drie Roots of Empathy-programma's met fysieke aanwezigheid hervatten. Dankzij de bevestigde financiering voor 2022-23 gaat Roots of Empathy in augustus 2023 drie nieuwe instructeurs opleiden voor het schooljaar 2023-24.

Doelgroep

In Nederland richt het programma zich op kinderen van 6-8 jaar en wordt het gegeven in klaslokalen van basisscholen tijdens de lessen.

Logistiek en financiën

Het bedrijfsmodel voor Roots of Empathy gaat ervan uit dat elke locatie op eigen benen kan staan. We zoeken lokale financiering voor het opleiden van nieuwe instructeurs en voor de doorlopende jaarlijkse uitvoering van de programma's. Over het algemeen is de groei van het programma afhankelijk van de beschikbare financiering. Het geld dat ROE Nederland ontvangt

wordt beheerd en administratief afgehandeld door de financiële afdeling in Canada. Dit geld staat op een aparte bankrekening in Nederland met tekenbevoegdheid die is goedgekeurd door de Raad van Bestuur van ROE Nederland. Alleen begrote en goedgekeurde transacties kunnen via de bankrekening van ROE Nederland lopen. De jaarrekening van ROE Nederland wordt gecontroleerd door de onafhankelijke accountant Grant Thornton.

De Raad van Bestuur van ROE Nederland keurt de jaarlijkse begroting goed met daarin het aantal nieuwe instructeurs dat wordt opgeleid en het aantal programma's dat elk jaar wordt uitgevoerd en de bijbehorende kosten. Zo zorgen we ervoor dat de activiteiten financieel gezien kunnen worden voortgezet.